

Datum
2022-10-193
Adress

Yttrande

Diarienummer
SBN-2022-926

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Miljödepartementet - Trafikanalys Rapport 2022:14 Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning, STK-2022-1166

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Trafikanalys har fått i uppdrag av regeringen att ta fram underlag med analyser och förslag som leder till transportsektorns klimatomställning. Underlagen ska användas vid framtagandet av nästa klimatpolitiska handlingsplan. Rapporten presenterar 23 förslag inom kategorierna trafikövergripande, vägtrafiken, sjöfarten och luftfarten.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på de förslag som tagits fram vars syfte är att minska utsläppet av växthusgaser, och välkomnar initiativet. Vi kan dock sakna några åtgärder och framför allt tydligheten i vad vissa åtgärder kan innebära och vad som egentligen inkluderas i åtgärden. I rapporten hänvisas på flertalet ställen till olika avgränsningar och andra rapporter vilket emellanåt gör texten svårläst och svårnavigerbart. Ett exempel på detta är åtgärder inom transporteffektivitet. Ett transporteffektivt samhälle innefattar mycket och det är i rapporten något oklart vad som är, och kommer vara, inkluderat i de åtgärder som berör transporteffektivitet. Transporteffektivitet måste ses utifrån ett samhällsperspektiv där exempelvis beteendeförändringar, yteffektivitet och delningsekonomi är viktiga pusselbitar. Dessa frågor nämns dock knappt i rapporten utan hanteras på ett övergripande plan där de i stället endast inkluderas i begreppet transporteffektivitet, alternativt faller in under andra utredningar. Detta är frågor som är nödvändiga för en klimatomställning varför stadsbyggnadsnämnden efterfrågar mer konkreta åtgärder inom området och vad staten kan göra för att underlätta samt skapa förändringar.

Under kapitlet med målkonflikter och utmaningar nämns att den elektrifiering av vägtransporterna som eftersträvas på sikt kan leda till låga driftskostnader med följden att trafiken på längre sikt ökar. Stadsbyggnadsnämnden anser att detta är en viktig aspekt som även bör tryckas på i rapportens sammanfattning. En ökad trafik är inte i enlighet med hållbar utveckling och det finns heller inte kapacitet i städerna för en utökad fordonsflotta. Fokus får inte ta avkall på överflyttning från bil till mer yteffektiva fordon och hållbara transporter. Framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv, och har inte kapacitet till att trafiken på längre sikt ökar.

En längre tidshorisont för planering och genomförande än föreslagna år 2023–2026 hade underlättat långsiktiga, tydliga och stabila spelregler för alla de aktörer som är med och förverkligar klimatomställningen.

Det är bra att utredningen lyfter fram vikten av forskning och innovation, samt vikten av uppföljning. Det hade varit bra att även tänka in demonstration som en viktig form av styrning i detta sammanhang, och ge mer konkreta förslag på hur forskning och finansieringsprogram skulle kunna koppla an till styrningen mot klimatomställning ur perspektivet ökad måluppfyllelse. Klimatomställningen på kommunal nivå kan på så sätt bli ett tillfälle att minska klyftan mellan forskning och praktik, samt styra mot än mer handlingsorienterad forskning och därmed ökad klimat- och samhällsnytta.

Nedan framförs några mer synpunkter som mer specifikt riktar sig på ett förslag.

Förslag: Inför ett transporteffektivt samhälle som en transportpolitisk

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på införandet av en transportpolitisk princip som tydliggör det transporteffektiva samhällets relevans för klimatomställningsarbetet.

Förslag: Paket för effektivitet – Förhandlingsöverenskommelser där kommuner, regioner och staten gemensamt vidtar åtgärder för att bidra till ett transporteffektivt samhälle

Stadsbyggnadsnämnden anser att detta förslag skulle kunna konkretiseras enligt yttrandets inledande resonemang – hur skulle ett sådant paket kunna se ut och vilka åtgärder skulle det kunna innehålla?

Förslag: Sänk hastigheten i tätbebyggt område

Malmö stad har idag en bashastighet på 40km/h i tätbebyggt område, och stadsbyggnadsnämnden ser det som positivt att denna bashastighet blir nationell.

Förslag: Utöka möjligheterna för statlig medfinansiering av steg 1- och steg 2-åtgärder

Detta förslag skulle bättre kunna passa in under kategorin ”trafikövergripande”, på så sätt tydliggörs det att det inte endast är vägtrafiken som berörs.

Förslag: Gör stadsmiljöförordningen tillämplig för hållbara godstransporter

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på förslaget och att insatsen förväntas tydliggöra och hjälpa kommuner och regioner att i större utsträckning hitta lämpligt utvecklingsstöd för åtgärder som skapar bättre förutsättningar för effektiv logistik och terminalverksamhet.

Förslag: Genomför en regelöversyn för att eliminera hinder och underlätta för distansarbete

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på förslaget men vill samtidigt poängtera vikten av att belysa att inte alla medborgare har samma förutsättningar i frågan, och för den stora del av befolkningen som inte har möjligheten till distansarbete är det viktigare att kunna ta sig till sin arbetsplats på ett hållbart sätt.

Förslag: Underlätta hemmaladdning – Utred Tillträde till laddning

Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på förslaget, men vill i sammanhanget påpeka att den ökade mängden elfordon kan komma att skapa en stor påfrestning på energisystemet, och att

det behöver tas i beaktning vad förslaget innebär för energisystemet i helhet. I rapporten hänvisas ofta till Elektrifieringsstrategin, men det hade kunnat tydliggöras vad strategin i huvudsak tar upp.

Övrigt

I uppdraget ingick inte att lämna förslag inom skatteområdet. Stadsbyggnadsnämnden anser att det finns ett fortsatt behov av att även analysera skattepolitik som åtgärd för ett mer klimatsmart transportnät.

Slutligen vill stadsbyggnadsnämnden lyfta att remisstiden för *Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning* har varit allt för kort. Om avsikten är att ge remissinstanserna möjlighet att kunna tillgodogöra sig utskickat material, överväga hur förslag påverkar lokala initiativ samt att sammanställa synpunkter måste en rimlig tidsperiod avsättas för remissinstanserna att inkomma med synpunkter.

ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

sekreterare

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]